

στοι. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς δὲν ἠδύνατο νὰ διαλλαχθῆ πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς του, ἥς τὸ νοσηρὸν ἀκριβῶς διέκρινεν, εὐπαρβήσιαστος δὲ καὶ πικρότατα ὤκτιρε. Διὸ καὶ ἔζη σχεδὸν ξένος πρὸς τὸν περίξ αὐτοῦ κόσμον, ἀφωσιωμένους εἰς τὰς φίλας αὐτῷ σπουδὰς καὶ διηνεκεῖς ἐπισημονικὰς σκέψεις οὐ μόνον ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ του ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ. Τίς δὲν ἐνθυμεῖται τὴν σεμνὴν καὶ εἰς μελέτην βεβυθισμένην μορφήν τοῦ σοφοῦ περιπατοῦντος μόνου ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν παρὰ τὸν ἀνακτορικὸν κήπον δένδρων!

Ζῶσα μέχρις ἄρτι ἐν μέσῳ ἡμῶν παράδοσις τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγῶνος καθ' ἃς ἠῤῥήθη καὶ ὧν ἔφερε τὸν χρηστόν, γενναῖον καὶ ἐλληνικώτατον τύπον ἀπῆξιου τὴν μικροπολιτικὴν, ἥτις ἔκτοτε ἤρχετο εἰσελαύνουσα δειλὴ ἐν ἀρχῇ, ἵνα ἀποθραυσθῆ ἔπειτα, καὶ τὰς κατ' ἀνάγκην παρομαρτούσας αὐτῇ συνθηκολογίας, οὐδέποτε διανοηθεῖς νὰ ὑψωθῆ δι' αὐτῆς. Ἡ ζωὴ του δὲν ἤντηλθεν αἴγλην εἰμὴ ἐκ τῶν ἰδίων ἔργων αὐτοῦ.

Τοιοῦτος ὁ ἀνὴρ, ὃν ἡ κοινὴ γνώμη, ἐλευθέρα καὶ ἀπαράσκευος, ὠνόμασεν ἤδη πρύτανιν τῶν συγχρόνων νομομαθῶν, εἰ καὶ ἴσως αἱ ὑπηρεσίαι, ἃς προσήνεγκεν εἰς τὴν ἐπιστήμην, δὲν κατενοήθησαν εἰσέτι ὀλοσχερῶς, διότι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν καταφεύγουσιν εἰς τὰ βιβλία ἐν ταῖς νομικαῖς ἀμηχανίαις, ἀλλ' οὐδαμῶς ἢ ἐλάχιστον μελετῶσιν αὐτὰ σπουδαίως.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΚΑΛΛΙΣΠΕΡΗΣ

Μετακίνησις

Πανομοίωτον ὑπογραφῆς Βασιλείου Οἰκονομίδου

ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ Β. ΖΩΓΡΑΦΟΣ

(Ἦρα Εἰκόνα ἐν σελίδι 32)

«Ποικίλη Στοά» πάντοτε εὐφύμως ἀναμνησκομένη ἐν τῇ κατ' ἔτος σταδιοδρομίᾳ αὐτῆς πάντων τῶν Ἑλλήνων ἐκείνων. οἵτινες σημειοῦσιν ἀνεξιτήλους γραμμάς ἐν τῇ καθολικῇ τοῦ ἔθνους προόδῳ, καὶ τοῦτο ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑστεροβουλίας ἀλλὰ χάριν τοῦ πόθου ἵνα γνωρίμους καταστήσῃ τὰς μορφάς, ὧν τὰ ὀνόματα ἔφερον ἥδη ἐπὶ τῶν πτερύγων τῆς ἢ διαλαλήτρια φήμῃ, ἢ «Ποικίλη Στοά» ἢ καταρτίσασα δι' ὠραίων εἰκόνων σχεδὸν πλήρη τὴν πινακοθήκην τῶν φιλογενῶν ἀνδρῶν καὶ μεγατίμων τέκνων τῆς πεφι-

λημένης Πατρίδος, τῶν γενναίως ἐς αἰὲ ἐνισχυόντων τὰ γράμματα, τὸν ἔθνισμόν, πᾶσαν ἀγαθοεργίαν καὶ ἄλλους παντοίως χρῆσιμους σκοπούς, τοὺς ἐξυπηρετοῦντας τιμαλφεῖς τοῦ ἔθνους ἀνάγκας καὶ ιδέας, ἡ «Ποικίλη Στοά» δὲν ἠδύνατο νὰ παρίδῃ τὴν ἐξέχουσαν φυσιογνωμίαν τοῦ φιλογενεστάτου εὐεργέτου, τοῦ ἐν Παρισίοις πατριωτικωτάτου ὁμογενοῦς κ. **Χρηστάκη Ζωγράφου.**

Ὁ τῶν γραμμάτων εὐεργέτης, τῶν εὐεργετῶν ὁ σεμνότερος. Εἶνε ὁ ἱατρός τῶν πνευμάτων, τῶν ψυχῶν ὁ φωτοδότης ἥλιος. Εἰς τὴν Πόλιν τῶν Πόλεων ἱδρυταὶ ὁ «Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος», πνευματικὴ Ἀκρόπολις τοῦ ἐκεῖ κέντρου τῶν Ἑλλήνων, ἡ ἔχουσα σύμβολον ἱερὸν τὸ «Ἐκ μιᾶς ἀναπνέομεν μητρός». Πολλοὶ ὑπὲρ τοῦ εὐκτηρίου αὐτοῦ τῶν Μουσῶν συνεισπνεγκον χρῆμα καὶ δραστηριότητα, ἀλλ' ἐν τῇ προμετωπίδι τοῦ ἰδρύματος ἀναγράφεται χρυσοῖς γράμμασιν ἀνεξιτήλοις, φαινοῖς, τὸ ὄνομα τοῦ κ. Χρηστάκη Ζωγράφου. Ὑπῆρξεν ὁ πνεύμων, δι' οὗ ὁ «Ἑλλ. Φιλολογικὸς Σύλλογος» ἔζησε καὶ ἐθέριμαν τόσας ψυχάς, τόσα πνεύματα φίλτατα καὶ ἀδελφά. Ἡ σπουδαιότης τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ κ. Χρηστάκη Ζωγράφου καταδεικνυται ἐκ τῆς σπουδαιότητος ἣν κέκτηται καὶ τὸ ἴδρυμα, ὑπὲρ οὗ εἰργάσθη. Ἴδου οἱ σκοποὶ αὐτοῦ: Διάδοσις γνώσεων διὰ περιοδικῶν ἀναγνωσμάτων, ἀνακοινώσεων, φιλολ. σχέσεων πρὸς διάφορα φιλ. κέντρα, συστάσεως Δημοσίας βιβλιοθήκης, διαγωνισμῶν, ἐπιστημονικῶν συνεδρίων, **ὑποστηρίξεως ἀπόρων σχολείων καὶ ἰδρύσεως νέων** κ.τ.λ. Ἡ εἰκοσιοκταετῆς δρασίς του ἀπέδειξε πόσον πολυτίμως εἰργάσθη. Μεταξὺ τῶν ἐργασιῶν του δέον νὰ ἐξαρθῇ ἡ Ζωγράφειος βιβλιοθήκη, ἣν τῷ 1874 ἱδρυσεν ὁ κ. Χρηστάκης Ζωγράφος πρὸς ἐμψύχωσιν καὶ προαγωγὴν τῶν Ἑλλ. γραμμάτων. Ἡ Ζωγράφειος βιβλιοθήκη ἐξέδοτο πρὸς τοῖς ἄλλοις τὴν «Ἀντιγόνην» τοῦ Σοφοκλέους ὑπὸ τοῦ κ. Σεμιτέλου, μετ' οὗ πολὺν δὲ ἐκδώσει καὶ τὰ σωζόμενα ἔργα τοῦ Εὐριπίδου τῇ ἐπεξεργασίᾳ τοῦ κ. Βερναρδάκη.

Ἀλλὰ καὶ αἱ πρὸς διάφορα τῆς ὑποδούλου Ἑλλάδος σχολεῖα ἐκδουλεύσεις τοῦ κ. Χρηστάκη Ζωγράφου δὲν εἶνε μικραί. Οὕτως, ἐκτίησато αἰδίου εὐγνωμοσύνης ὄνομα παρὰ τῷ κεχωρισμένῳ ἀφ' ἡμῶν κόσμῳ ἐκείνῳ, παρ' ᾧ θάλλει γνήσιον τὸ ἑλλ. αἶσθημα καὶ σφύζει ἀγνὸν ἑλληνικὸν αἷμα.

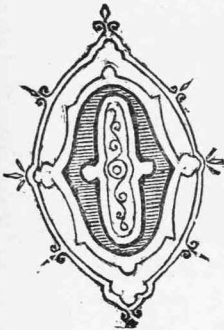
Τοῦ κ. Χρηστάκη Ζωγράφου αἱ τρεῖς θυγατέρες, ὡς γνωστόν, ἔχουν ἀποκατασταθῆ ἐν Ἀθήναις λαβοῦσαι ὡς συζύγους, διακεκριμένους παρ' ἡμῖν ἄνδρας, τοὺς κ. κ. Κ. Καραπάνον, Δ. Δελιγεώργην καὶ Ἀλ. Ῥώμαν, υἱὸν τοῦ μακαρίτου ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας Σπ. Ῥώμα.

Ὁ κ. Χρηστάκης Ζωγράφος ἄγει σήμερον ἡλικίαν 74 ἐτῶν,

πατρίς δ' αὐτοῦ — τίς ἄλλη ; — ἐκείνη, ἥτις ἐδώρησεν εἰς τὸ Ἔθνος Ζωσιμάς, Καπλάνας, Ριζάρας, Ἀρσάκας, Στουρνάρας, Χατζηκώστας, Ζάππας : ἡ εὐάνδρος Ἕπειρος.

Ὁ κ. Χρηστάκης Ζωγράφος εἶνε τετιμημένος δι' ἀνωτέρων παρασῆμων, ἀπολαύει δὲ καθ' ἅπασαν τὴν Τουρκίαν ἀμεριστοῦ σεβασμοῦ. Ἐν Ἑλλάδι τὸ ὄνομα τοῦ διαπρεποῦς τῶν συγχρόνων τύπων τῆς φιλομουσίας καὶ φιλογενείας τιμᾶται ἐξαιρέτως, ἡ δὲ πρωτεύουσα τοῦ ἐλευθέρου Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ἀείποτε ἐκδηλοῖ δεῖγματα ἀγάπης καὶ εὐλαβείας εἰλικρινοῦς πρὸς ἓνα ἐνθουσιώδη ἐπὶ μεγαλοκαρδία ἄνδρα τῆς δούλης, ὅστις γινώσκει παραδειγματικῶς οὐδὲν μὲν τῶν ὑψηλῶν αἰσθημάτων τῆς Ἑλληνικῆς φύσεως νὰ παραγκωνίῃ, νὰ καταδεικνύῃ δὲ πάντοτε τὸν ὑφιστάμενον σύνδεσμον μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ ὁποῦδήποτε καὶ ὁπωσδήποτε.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ἀναγινώσκων σήμερον ποῖον ῥέλον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ κόσμου ἔπαιξεν ἡ κόμη, — τὰ μαλλιά δηλ. τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀνθρώπου, — φρίττει πρὸ τῆς μωρίας τῶν ἀνθρώπων τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς, ἐποχῆς ἥτις εὐτυχῶς οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν κλασικὴν μας ἀρχαιότητα. Καὶ ἂν μὲν ἐπρόκειτο περὶ γυναικείας κόμης ἢ κομμώσεως, τὸ πρᾶγμα δὲν θὰ ἐφαίνετο παράδοξον, ἀφοῦ ἡ γυνὴ ἀπὸ τοῦς παλαιωτάτους χρόνους εὐρίσκειται εἰς ὅλα περιπεπλεγμένη καὶ ἐγένετο συχνάκις πολλῶν κακῶν αἰτία καὶ πολέμων ἀκόμη. Ἄν ἡ μύτη τῆς Κλεοπάτρας ἦτο μεγαλειτέρα εἰπέ τις, ἀλλοίαν θὰ εἶχεν ὄψιν σήμερον ὁ κόσμος, καὶ εἶχε μέγα δίκαιον, ἀλλὰ παραδόξως θὰ εἶχεν ἐπίσης δίκαιον καὶ ἕτερον, ἂν ἔλεγεν : « ἂν ὁ Λουδοβίκος ὁ ἕβδομος δὲν ἀπέκοπτε τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του, ἄλλως θὰ εἶχον σήμερον τὰ πρᾶγματα τῆς Εὐρώπης ».

Ἐν ταῖς ἱστορικαῖς πηγαῖς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐξελλίσσεται ἀληθῶς ἡ περιέργος ἱστορία τῆς κοπῆς τῆς κόμης παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Φράγκοις (Saint-Foix : Essais historiques, τόμ. II).

Περὶ τὰ τέλη τοῦ ἑνδεκάτου αἰῶνος Γουλιέλμος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ρωάνης ἐκήρυξε πόλεμον κατὰ τῆς μακρᾶς κόμης. Ὁ ἐπίσκοπος οὗτος, — κατὰ τὸ λέγειν τῶν ἱστορικῶν σχεδὸν φαλακρῶς — κατάρθωσε νὰ προσελκύσῃ ὑπὲρ τῆς γνώμης του πολλοὺς ἐπισκόπους, οἵτινες ἐν γενικῷ συμβουλίῳ διεκήρυξαν κατὰ τὸ ἔτος 1096 ὅτι : « εἰς τὸ ἐξῆς οἱ τρέφορτες μακρὰν κόμην ἐν μὲν τῇ ζωῇ θ' ἀφωρίζοντο, οὐδεμία δὲ παράκλησις ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτῶν θὰ ἐγίνετο μετὰ θάνατον. »